

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ

При обсъждането на програмата за отбелязване на 20-годишния юбилей на катедра “Нова и най-нова обща история” спонтанно възникна идеята да се подготви биобиблиографски справочник, който да илюстрира създаването и развитието на катедрената общност. По такъв начин, заедно с предвидената юбилейна книжка на списание “Епохи”, ще се “запамети” почти четвъртвековното функциониране на катедрата.

Биобиблиографският справочник предлага на научната и широката общественост по-важните моменти от постиженията на катедрата. Надяваме се подборът на най-значимите изследователски и научни прояви да изиграе ролята на “база данни” с широка информация за възникването и развитието на катедра “Нова и най-нова обща история”.

По обективни причини в него не са поместени рецензии, отзиви, популярни статии и други материали на членовете на катедрата, както и рецензии и отзиви за техни изследвания. Не са включени и цитирания от други автори в страната и чужбина. Представено е частично участието в научни конференции от различен характер. Биобиблиографският справочник не включва публикациите на съвместителите, хоноруваните преподаватели и напусналите катедрената общност. Подробна информация за част от тях може да се намери в други биобиблиографски справочници, юбилейни сборници и др.*

За успешното подготвяне на настоящия биобиблиографски справочник изказваме своята благодарност на зам.-ректора по научно-изследователската и издателска дейност доц. д-р Атанас Дерменджиев, Информационно-библиографския отдел на Университетска библиотека, нейния директор доц. д-р Сава Василев и на Книгоиздателския комплекс.

* Христова, Мария. Проф. д-р Симеон Дамянов (1927 – 1986 г.). Биобиблиография. В. Търново, ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”, 1991.

Цветкова, Милена. Андрей Пантев. Био-библиография. С., [Факултет по журналистика и масова комуникация], 2004.

Спасова, Йорданка. Библиография на трудовете на професор Милчо Лалков. – В: Иронията на историка професор Милчо Лалков. С., Унив. изд. Св. Кл. Охридски, 2004.

тъо Манчев, проф. д.и.н. Милчо Лалков. Заслуги за обучението на нашите студенти имат проф. д.и.н. Радослав Попов, проф. д.и.н. Антонина Кузманова и др.

През 1984 г. с решение на Академическия съвет катедра "Нова и най-нова история" се разделя на катедра "Нова и най-нова обща история" и катедра "Нова и най-нова история на България". Първата има за цел да организира и провежда обучението и научно-изследователската работа по нова обща история, съвременна история, история на балканските народи и история на Русия. Формирането на научно звено по нова и най-нова обща история дава тласък за нови успехи в учебната и научна работа. Новата катедра заварва състав от вече утвърдени преподаватели като доц. д-р Е. Емануилов, доц. д-р Хр. Глушков, доц. д-р К. Пенчиков, доц. д-р Р. Мишев, доц. д-р Н. Яникова, доц. д-р М. Йовевска и доц. д-р Й. Митев. В следващата вълна идват доц. д-р А. Андреев, гл. ас. д-р В. Спиридонов, гл. ас. д-р С. Александрова, гл. ас. д-р Ст. Анчев, гл. ас. С. Симеонов и ст. ас. С. Глушкова.

Членовете на катедрата се ориентират към разнообразна тематика от новата и съвременната обща история. Доцент д-р Емануил Емануилов постъпва като редовен асистент във ВТУ през 1966 г., защитава научната степен доктор по история през 1976 г. и получава звание доцент през 1987 г. Ръководител на катедрата от 1985 до 1990 г. Специализира във Франция (1967 – 1968; 1974 – 1975) и Русия (1970 г.). Доцент д-р Емануилов разработва съвременната политическа история на Франция и някои проблеми от международните отношения в най-ново време. В последно време доц. Емануилов публикува монографии за международните отношения по време и след Втората световна война и мястото на България в тях. Доц. д-р Христо Глушков постъпва на работа във ВТУ като редовен асистент през 1968 г., защитава научната степен доктор по история през 1975 г. и става доцент през 1981 г. Ръководител на катедрата (1984 – 1985; 1995 – 2003 г.) и заместник-ректор (1983 – 1985; 1989 – 1990 г.). Сега е заместник-ректор по международното и вътрешно сътрудничество. Доцент Хр. Глушков разработва проблеми от новата история на Европа и френската балканска политика в края на XIX в. Издава монографии за Френската революция от края на XVIII в., дейността на Евлоги и Христо Георгиеви, учебници и има голям брой други

публикации. В последно време изследва католическата пропаганда в българските земи, френската политика на Берлинския конгрес и др. Доцент д-р Косьо Пенчиков започва работа във ВТУ като редовен асистент през 1974 г., защитава научната степен доктор по история през 1984 г. и получава званието доцент през 1991 г. Специализира в Германия (1981; 1987) и СФРЮ (1984 г.). От 1985 до 1989 е заместник-декан. Доцент К. Пенчиков разработва външната политика на Германия между двете световни войни и по-специално германските инициативи в Югоизточна Европа. Други обекти на изследване са Добруджанският въпрос в контекста на международните отношения в най-ново време, Бесарабският въпрос и др. Издава книги и има десетки публикации.

Доцент д-р Радослав З. Мишев спечелва конкурс за редовен асистент по нова и най-нова обща история през 1974 г., защитава научната степен доктор по история през 1982 г. и е избран за доцент през 1986 г. Ръководител на катедра "Нова и най-нова обща история" 1990 – 1991 и от 2003 г. Заместник-декан 1989 – 1995 и декан на Историческия факултет 1995 – 1999. Специализира в Република Австрия през 1981 и 1986 г. Доцент д-р Р. Мишев има постижения в областта на изследванията на икономическите и политическите отношения между Австро-Унгария и България в края на XIX и началото на XX в. Работи и върху австро-руските отношения на Балканите през същия период, австро-унгарската балканска политика, историята на Австро-Унгария, българо-руските отношения в края на XIX и началото на XX в. и др. Има поредица от книги и десетки публикации. Доцент д-р Йордан К. Митев спечелва конкурс за редовен асистент във ВТУ през 1976 г., защитава научната степен доктор по история през 1985 г. и става доцент през 1991 г. Специализира в Португалия през 1981 и 1993 г. В момента е директор на колежа в гр. Плевен. Доцент Й. Митев разработва политическата история на Португалия през 1907 – 1974 г., като това се демонстрира с монографии и публикации в тази област. Изследва международните отношения в края на XIX в. и историята на Латинска Америка и Испания. Доцент д-р Мариана Йовевска спечелва конкурс за редовен асистент през 1976 г., защитава научната степен доктор по история през 1988 г. и става доцент през 1996 г. Специализира в Русия (1985 г.), Босна и Херцеговина (1990, 1996) и Великобритания

(1996 г.). Доц. М. Йовевска разработва националния въпрос на Балканите, историята на Босна и Херцеговина, международните отношения на Балканите, европейската интеграция. Автор е на книги и десетки публикации. Заместник-декан е на Историко-юридическия факултет. Българо-руските културни връзки заемат важно място в изследванията на доц. д-р Нина Яникова. Доцент Нина Яникова постъпва на работа във ВТУ през 1975 г., защитава научната степен доктор по история през 1986 г. и става доцент през 1997 г. Специализира в Русия през 1980 и 1987 г. Освен българо-руските културни връзки, тя разработва и проблеми на периодизацията и хронологията на общата история. Автор е на книги и десетки публикации.

Доцент д-р Андрей Д. Андреев постъпва на работа във ВТУ през 1986 г., защитава образователната и научна степен доктор по история през 1994 г. и получава званието доцент през 2002 г. Специализира в Русия през 1989 и 1996 г. Разработва историята на руската православна църква, българо-руските политически и културни контакти. Има книги и десетки публикации. Главен асистент д-р Валентин Спиридонов спечелва конкурс за редовен асистент през 1986 г., защитава научната степен доктор по философия на Университета "Фридрих Шилер" – Йена, Германия през 1995 г. Специализира в Германия през 1990/1991, 1997; 2001/2002 г. Научната му степен е призната в България през 1996 г. Разработва проблеми от историята на Германия, българо-германските отношения и връзки през XIX – XX в., международните отношения и др. Автор е на книги и множество научни публикации. Главен асистент д-р Стефан И. Анчев постъпва на работа във ВТУ като редовен асистент през 1994 г. и защитава научната степен доктор по история през същата година. Разработва проблеми от историята на балканските народи, Добруджанския въпрос и мястото му в българо-румънските отношения и др. Автор е на книги и десетки научни публикации. Трайна ориентация към изследване на политиката на САЩ към Китай през 70-те години на XX в. демонстрира гл. ас. д-р Силвия Александрова. Тя постъпва на работа във ВТУ като редовен асистент през 1989 г. и след това успешно защитава докторска дисертация за научната степен доктор по история. Специализира в САЩ през 1996 г. и има публикации в това научно направление. Главен асистент Симеон Симеонов постъпва на работа във ВТУ като редо-

вен асистент през 1995 г. Той се ориентира към изследване на мястото на България в балканската политика на Италия след Берлинския конгрес до края на българската криза. Работи върху докторска дисертация и има публикации по тази тематика. Старши асистент Светла Глушкова разработва историята на балканските народи и международните отношения. Проявява научни интереси към историята на Белгия, Холандия и Люксембург. Има публикации по тази проблематика.

Сега катедрата наброява 13 преподаватели и се явява най-голямата катедра в рамките на Историко-юридическия факултет. Тя разполага с 8 доценти доктори по история, трима главни асистенти доктори по история, един главен асистент и един старши асистент. Катедрата успешно обслужва трите степени на обучение – бакалавър, магистър и доктор. Нейните членове обучават студенти в 8 специалности и пет магистърски програми. В момента катедрата е подготвила и обезпечава обучение по следните магистърски програми: “Нова и съвременна история на Европа” – р-л доц. д-р К. Пенчиков; “Балканите в международните отношения XIX – XX в.” – р-л доц. д-р Р. Мишев; “Европейска интеграция” и “Етнополитика на Балканите” – р-л доц. д-р М. Йовевска; “Славяните между изтока и запада” – р-л доц. д-р А. Андреев. Членове на катедрата участват и в магистърската програма “Държавно управление”. Отбелязва се и висока степен на мобилност на преподавателите. Наред с обслужването на магистърските програми в центровете за обучение в София и Плевен, те са канени и водят лекционни курсове в други вузове на страната. Доцент д-р Хр. Глушков чете лекции в Свободния университет “Черноризец Храбър” – Варна и в смолянския филиал на Пловдивския университет. Доцент д-р К. Пенчиков е чел лекции в ШУ “Епископ Константин Преславски”, доцент д-р Р. Мишев изнася лекционни курсове в ШУ “Епископ Константин Преславски” и е чел лекции в смолянския филиал на Пловдивския университет. Доцент д-р Мариана Йовевска е чела лекции в ШУ “Епископ Константин Преславски” и Свободния университет “Черноризец Храбър” във Варна. Доцент д-р Н. Яникова е водила лекции в ШУ “Епископ Константин Преславски”, а гл. ас. д-р В. Спиридонов води лекции в Русенския университет. Главен асистент Силвия Александрова чете лекции в смолянския филиал на Пловдивския

университет. Доц. д-р Хр. Глушков и гл. ас. д-р В. Спиридонов са развивали учебна дейност и в чужбина. Представители на катедрата са изнасяли отделни лекции в чуждестранни университети.

Членове на катедрата успешно ръководят дипломанти в двете степени – бакалавър и магистър, докторанти и са канени за рецензенти в представителни научни форуми. Доцент д-р Хр. Глушков и доц. д-р Р. Мишев са били членове на Специализирания научен съвет по нова и най-нова история при ВАК. Представители на катедрата са ангажирани като участници в комисии към Агенцията за акредитация при Министерския съвет. Много важно обстоятелство е, че преподаватели от катедрата са автори на учебници по нова обща история, съвременна история и история на Русия, които се използват във всички вузове на страната със сродни специалности. Членове на катедрата участват в Научния съвет към факултета. Широко е участието в научни проекти с международно участие с научни разработки и рецензии – доц. М. Йовевска, доц. Хр. Глушков, доц. Р. Мишев, гл. ас. В. Спиридонов. Успешно се ръководят докторанти в различните направления на катедрата.

От кратката информация се вижда достатъчно добре, че катедрата “Нова и най-нова обща история” има признание в страната и дори частична международна известност. Всъщност тя е втората такава катедра в рамките на Република България. Не ще и съмнение, че катедрата има пълни възможности за успешно развитие и през следващите години. За това ще спомогне развитието и усъвършенстването на обучението по сегашните специалности и евентуалното разкриване на нови. Благоприятна предпоставка за това е научнопреподавателският потенциал на катедрата. Катедрената общност редовно присъства на най-авторитетни научни форуми от регионален, национален и международен характер. От своя страна тя е организатор на редица национални и международни конференции, оставили трайна следа в научния живот на факултета и университета. Ще акцентирам на по-важните от тях като тържественото отбелязване на 200-годишнината от Великата френска революция през 1989 г. с участието на френското посолство. По този случай се провежда студентска научна сесия, а университетският вестник посвещава специална страница. От 24 до 26 октомври 1991 г. във ВТУ се организира научна конференция, посветена на 65-го-

дишнината от рождението на проф. д-р Симеон Дамянов. Докладите са издадени в сборника "България, Балканите и Европа". През октомври 1992 г. се осъществява международна научна конференция по повод 80 години от началото на Балканските войни. Тя е последвана от международна научна проява по случай 80-годишнината от избухването на Първата световна война (20 – 21 октомври 1994 г.). Докладите и на двете конференции са публикувани в авторитетни сборници. Изготвен е и библиографски указател за Балканските войни 1912 – 1913 г. Катедрата отбелязва 60-годишнината на проф. д-р Андрей Пантев, като посвещава две книжки на сп. "Епохи". Членове на катедрата участват в кръгла маса за българската криза от 1885 – 1887 г., конференция в памет на доц. д-р Христо Коларов, научна сесия по повод 95-годишнината от обявяването на независимостта на България, международния симпозиум в Русе през октомври 1998 г. под названието "Балканите барутен погреб – реалност или мит", международните прояви на Европейския център във В. Търново и др.

Немалък е броят на публикациите в чужбина. Изследвания на членове на катедрата се цитират от български и чужди автори. Добри перспективи се разкриват за нови избираеми дисциплини и атрактивни магистърски програми. Бързо променящите се условия, включително и в пазара на завършващите бакалаври и магистри, изискват обновяване качеството на обучението. Освен това мобилността на обучението на студенти явно ще продължава да налага по-широко участие на преподаватели от катедрата в подготовката на бакалаври и магистри от сходни специалности и магистърски програми.

Доц. д-р Р. Мишев
Ръководител на катедра
"Нова и най-нова обща история"